

kom in tudi Zvezi, ki v svoji skrbi za zdravje našega ljudstva skrbi za moč in odpornost našega naroda. Protituberkulozna zveza se

obrača na občine in posameznike, da prispevajo za sklad Zveze, ki bo podpiral revne bolnike.

imajo okrajnega zapovednika, več okrajev skupaj ima okrožnega zapovednika. Okrožne in okrajne zapovednike ter komandirje čet postavlja ban, vodnike in desetarje pa okrajni zapovednik. Okrožni in okrajni zapovedniki bodo prvenstveno upokojeni in rezervni častniki iz področja dotične čete, odnosno okraja.

V kolikor bodo obvezniki drugega poziva vršili stražarsko službo, bodo tudi oboroženi.

Pozivanje obveznikov drugega poziva se vrši po sledečem redu: a) obvezniki, ki so brezposelni; b) obvezniki, ki niso hranitelji svojih družin; c) vsi ostali.

Tretji poziv

V tretji poziv spadajo obvezniki, ki niso ne v prvem in ne v drugem pozivu. Gre predvsem za duševne delavce, javne in zasebne uradnike, invalide ter dijake. Ta tretji poziv tvori nekako rezervo pomožne vojske.

Važen dodatek k uredbi o pomožni vojski

Uredba o pomožni vojski vsebuje tudi določbe o rekviziciji za pomožno vojsko. Vsa živina v državi, vprežna in tovorna, ki ni vzeta v vojno silo, pripada pomožni vojski po odredbah uredbe o rekviziciji. Isto velja tudi za vozove in bicikle ter za motorna vozila vseh vrst. Rekvizicije se vrše za živino in vprežna vozila potom občin, za motorna vozila pa potom okrajnih načelstev. Prav tako je dopuščena rekvizicija poljedelskih strojev, strojev za graditev cest, valjarjev, žičnih železnic, motornih plugov itd.

Organizacija naše pomožne vojske

V zadnji številki smo poročali, da je bila zadnje dni objavljena uredba o pomožni vojski v naši državi. Pomožna vojska je prava narodna armada za pomoč v domovini. Uvedba pomožne vojske v sedanjih resnih časih je zelo važna, radi tega hočemo uredbo priobčiti v glavnih izvlečkih in v taki obliki, da bo vsakdo razumel, za kaj gre pri tej organizaciji.

Pripadnost k pomožni vojski in njena mobilizacija

V pomožno vojsko spadajo vsi moški državljani Jugoslavije od 16. do dopolnjenega 70. leta. Izvzeti so seve obvezniki vojne sile. Pač pa spadajo k pomožni vojski oni vojni obvezniki, ki so v mobilnem in vojnem stanju oproščeni od aktivne vojaške službe radi njihove zaposlenosti v prometni ali poštni službi ter v podjetjih, delavnicah in rudnikih, potrebnih za državno obrambo. Te osebe vršijo na svojih mestih vojno dolžnost v pomožni vojski, vendar se lahko pokličejo vsak čas v aktivno vojaško službo.

Nad 70 let stare in za delo sposobne osebe lahko služijo v pomožni vojski kot dobrovoljci.

Pomožna vojska se mobilizira v primeru državne mobilizacije po potrebi za zagotovitev življenja in delovanja mobilizirane vojne sile, kakor tudi za očuvanje življenja vsega naroda in obstanka države v času vojne.

Obveznik pomožne vojske, ki bi v službi izgubil življenje ali bi mu bila zmanjšana njegova sposobnost za delo, se smatra za vojno žrtev, odnosno za vojne invalida.

Pomožna vojska je razdeljena v tri pozive.

Prvi poziv

Prvi poziv tvorijo upravno in strokovno osebje ter strokovni delavci industrije, obrti, rudarstva, šumarstva, prometa, stavbarstva in zdravilstva. Za obveznike prvega poziva velja osemurni delavnik, ki se pa lahko v primeru potrebe tudi poveča.

Drugi poziv

V drugem pozivu so poljedelci ter živinorejci in strokovnjaki gospodarskih panog. Naloga drugega poziva je pomoč pri obdelovanju zemlje, da se proizvodnja čim bolj dvigne. Obvezniki tega poziva pa se tudi la-

hko pokličejo za gradnjo cest, železnic in za utrjevalna dela. Delovni čas se posebej določi.

Drugi poziv ima svoj raspored v občini, v kateri prebiva obveznik nad tri mesece. Obveznik, ki zapusti občino bivanja, ter išče delo drugod, se mora v svoji občini odjaviti, ako bi trajala njegova odsotnost več nego 30 dni.

Vsi obvezniki drugega poziva morajo biti v mobilnem in vojnem stanju državi na razpolago tudi s svojo delovno živino, orodjem, vozili itd. Za to dobivajo odškodnino, ki jo določi ministrski svet.

Kadar so obvezniki drugega poziva zaposleni pri javnih delih, jih vzdržuje država, njihove rodbine pa dobivajo podpore, določene za rodbine vpoklicanih obveznikov vojne sile.

Obvezniki drugega poziva so razdeljeni po vaseh, občinah in mestih v desetine, ki štejejo po 10—15 obveznikov, 3—4 desetine tvorijo vod, 2—4 vodi pa četo. Čete imajo ime po svoji občini in ako jih je v občini več, dobijo še zaporedne številke. Na primer: 3. ljutomerska četa pomožne vojske II. poziva. Staršine teh edinic se imenujejo desetar, vodnik, komandir čete. Vse čete enega okraja

Novice iz domačih krajev

Duhovniške vesti. Umeščen je bil za župnika v Gornji Lendavi g. Ivan Kolenc, provizor istotam. — Postavljena sta bila gg.: Alojzij Peitler, I. kaplan v Slivnici pri Mariboru, za provizorja na Zdolah; Ivan Sukič, kaplan v Cankovi, za provizorja v Gornjih Petrovcih. — Nastavljeni so bili za kaplane gospodje: semeniški duhovniki Jožef Gjurjan v Zrečah, Avgust Stancer pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Jožef Gutman v Framu s delokrogom na Tišini, Adolf Pikel v Beltincih, Božidar Božič v Smartnem ob Paki, Alojz Jakopina v Slivnici pri Mariboru (II.), Maksimilijan Prah v Črensovcih, Franc Časl ml., resignirani župnik na Zdolah, za kaplana v Guštanju s delokrogom na Dolu pri Hrastniku, Anton Hanžel, salezijanec iz Veržeja, za kaplana pri Sv. Marku nižje Ptuja. — Za vseučiliškega docenta na bogoslovni fakulteti v

Ljubljani je bil imenovan g. dr. Anton Trstenjak.

Letos prva nevihta nad Mariborom in okolico. Maribor in okolica sta doživela zadnji petek okrog poldne letos prvo hudo nevihto, ki se je naravnost razbesnela okrog trinajste ure. Istočasno je padala tudi toča. Nevihta sta spremljala strela ter grom. Strela je udarila v transformator v Radvanju, vendar so škodo hitro popravili. Udar strele je doživelo več hiš v ulici kraljeviča Marka in na Teznu. V Dobravi ob robu gozda proti koncu Tezna je urezalo v hišo gostilničarja Severja. Strela je omamila brez poškodb v kuhinji tri krčmarjeve otroke. Huje je bilo pri Severjevem sosedu delavcu Javorščku. Tam je oplazila strela 13 letnega sina Alojza in mu je povzro-

»Niti enega strela ne boš slišal. Vse puške bomo takoj izročili.«

Fedor je še enkrat pogledal brata. Prizadeval si je, da bi med bratovo sliko, ki jo je hranil v svojem srcu, in med to potvorjeno sliko, ki jo je videl pred seboj, našel kako sličnost. Zaman se je trudil. O, mati je imela prav, ko je rekla, da je Klavs postal človek prokletstva. Materinski čut je ni varal. V Fedorjevi duši je nenadoma oživel dogodek, ki se je bil odigral pred mnogimi leti.

Klavs je takrat bil star šestnajst let, on pa je bil majhen deček. Nekega zimskega večera se je v velikih sobi stiskal k materi. Sedela sta pri peči. V sobo je nenadoma vstopil Klavs. Na rami je nesel težek črn križ, ki je stal na križpotju pred vasjo. Sredi sobe se je ustavil in divje vrgel stari križ na tla. Nato je pograbil sekuro, razsekjal križ in kose pometal v ogenj. Mati in on sta zajokala. Brat se ni zmenil za njun jok in je izjavil, da bo postal brezbožnik.

S to sliko iz preteklosti v srcu je Fedor pustil brata in se vrnil v vas.

Možje, ki so stali v jarku, so ga kmalu zagledali. Čudili so se temu, da je sam. Še bolj so se začudili, ko so videli, da so se konjeniki zganili in bližali vasi.

Prsti so se spet oklenili pušk. O, kako radi bi streljali! Toda Aleksej je pazil na njih in ko je opazil, da se je eden izmed mož pripravil na streljanje, je skočil k njemu in rekel:

»Počakajmo na Fedorjev povratek!«

Možje so pristali na to. Izpustili so puške in opazovali Fedorja, ki se je naglo bližal.

Fedor je skoraj tekel in je čez nekaj minut bil pri jarku. Urno je skočil vanj. Tovariši so se zbrali okrog njega. Zaskrbljeno in radovedno so ga opazovali. On je pogledal očeta in rekel:

»Uspel sem. Klavs ne bo obstreljeval Balte in pobijal ljudi!«

Očetove oči so se razširile od začudenja.

»Klavs! Ti si videl Klavs?« je vzkliknil hlastno.

»Da, oče! Tisti, ki poveljuje rdečim konjenikom in ki bo kmalu prišel v Balto, je Klavs.«

»In ti si ga videl?«

»Videl in govoril z njim.«

»Kakšen je?«

»Ne moreš ga spoznati. Z njegovega obraza odseva krutost. Sicer pa je vseeno, ali je to Klavs ali kdo drugi. Za nas so glavni njegovi pogoji. Prvi pogoj: izročiti moramo puške.«

»Kaj hočemo, če zahteva!« so zamrmrali možje.

»Konjeniki bodo obkolili vas in pazili, da ne bo prišlo do nemirov.«

Fedor je za hip utihnil in pogledal možje. Nato je zamolko nadaljeval:

»Ostane zadnji, najtežji pogoj. Dati moramo tri talce, ki bodo jutri zjutraj ustreljeni...«

kvečjemu 1.14 m, široka kvečjemu 11 cm in za ducat takšnih ovratnic ne smejo porabiti več nego 3 m blaga. Vzorci in vrsta blaga so poljubni. Izvzete so glede te omejitve le ovratnice, ki so namenjene za izvoz.

Zločljive vojaške lesenjače. Na švedskem izdelujejo novo vrsto vojaških lesenjač iz posameznih, zločljivih delov, ki so se zelo obnesle. Te barake, ki jih more šest do osem ljudi postaviti v treh urah, nimajo niti enega žeblija, temveč se dajo zložiti s pomočjo zagozd. Prav tako hitro, kakor jih je mogoče postaviti, se dajo tudi razstaviti, a njihov prevoz je tudi lažji nego je bil za barake prejšnjih tipov. Te dni so v Stockholmu pokazali takšno barako, ki je bi-

čila na glavi tako hude opekline, da so ga prepeljali v bolnišnico. V Kungoti je udarilo v skupino cestnih delavcev. Mrtev je obležal 19 letni Ivan Kragl iz Studencev, dočim sta bila en delavec in kmetica omamljena ter so ju prepeljali v mariborsko bolnišnico. Popoldne istega dne se je usula večkrat po Mariboru in okolici ploha. Po enem letu se je zgodilo tokrat prvič, da je prihrumela nad Maribor nevihta iz severozapada, medtem ko je navadno vremenski kot za mesto in okolico jugozapad.

Stražnik Udovič si zlomil nogo pri cestni nesreči. Na kontrolni vožnji z motornim kolesom sta trčila pri Guštanju mariborski nadzornik Samer in stražnik Udovič na nepreglednem ovinku s tovornim avtomobilom. Udovič si je zlomil nogo in motocikel je razbit.

Dva ponesrečila pri obnavljanju gospodarskega poslopja. V Ptujju na Ljutomerski cesti obnavljajo gospodarsko poslopje g. Orniaga. Pri tem delu se je porušil star zid 6 m na dolgo. Ruševine so podsule in resno poškodovale zidarja Mihaela Čeha iz Spuhlje in Franca Kolariča iz Zabjeka. Omenjena so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

Oče in sin utonila v Muri. Stirje moški iz Zemuna so se pripeljali v Maribor, da bi se pretihotapili čez mejo. Prišli so v Apače. Tam sta dobila oče in sin desko ter skušala na tem splavu preko Mure. Prijela sta se oba za desko in sta plavalta proti sredini reke. Vrtinci so zagrabil oba in sta utonila, ostala dva pa sta opustila nedovoljeno prekoračenje meje.

Konj poškodoval dninarju prsni koš. V Blatu pri Konjicah je padel konj na 50 letnega dninarja Janeza Konca in mu poškodoval levo stran prsnega koša. Dninarja so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Dve ženski ponesrečili pri padcu. Na Gomilskem je skočila kolarjeva hčerka Jožica Virantova med vožnjo tako nesrečno s kolesa, da si je zlomila levo nogo. — 34 letna zasebnica Matilda Trogarjeva iz Gaberja pri Celju je vstopila v Ljubljani v napačen vlak. Ko je uvidela pomoč, je skočila iz vagona, pri tem padla in si zlomila desno nogo. Ponesrečeni ženski se zdravita v celjski bolnišnici.

Oje življenjsko nevarno poškodovalo dninarja. 63 letni dninar Pongrac Bovha iz Zibike pri Šmarju pri Jelšah je hotel zaustaviti na klancu v Podčetrtku težko naloženi voz. Skočil je v nevarnem trenutku z voza, da bi preprečil prevrnitev. Pri tem nevarnem poslu ga je zadelo oje v prsa, mu jih predrlo in ga življenjsko nevarno poškodovalo.

Umrl v bolnišnici, ker ga je povozil avtomobil. »Slov. gospodar« je poročal, da je povozil avtomobil v Št. Jurju pri Celju 27 let-

nega posestnikovega sina Ivana Trbovca iz Vrbnega pri Št. Jurju. Povoženi je podlegel prehudim poškodbam v celjski bolnišnici.

Hudo se opekla pri begu iz gorede hiše. Na Breznem pri Humu ob Sotli je začela goriti hiša, ki je bila last zakonskih Alojzija in Bare Prah. Od nesreče presenečena mož in žena sta si komaj rešila golo življenje in še dobila hude opekline. Opečena se zdravita v celjski bolnišnici.

Obstrel radi neprevidnega ravnanja s puško. Stanko Bezgovšek, 19 letni rudar od Sv. Jurja pri Hrastniku, je ogledoval puško. Orožje se je sprožilo in krogla je zadela neprevidneža v levo koleno in levo roko. Obstreljeni se je zatekel v celjsko bolnišnico.

Rudar smrtno ponesrečil v jami. V premogovniku v Trbovljah je zadela smrtna nesreča 35 letnega rudarja Antona Urbajsa. Urbajsa je razbilo glavo pri razstrelitvi premoega.

Resno omamljen od strele. Zadnji petek popoldne je divjalo neurje tudi po kamniškem okraju. 16 letni hlapec Jožko Špenko, ki je v službi pri posestniku Drešarju v Vodichah, je nesel ob času nevihte dežnike domačim na polje. Jože se je skrtil pred vedno bolj se stopnjujočo nevihto pri znamenju, katero stoji ob potu. Naenkrat je urezala strela v znamenje in ga raznesla, fanta pa je omamila ter obžgala. Hlapčevo stanje je resno, vendar je upanje na okrevanje z zdravniško pomočjo.

Vol pritisnil pastirja ob plot. Na pašniku pri Krvavčevem vrhu na Dolenjskem je hud vol nevarno pritisnil ob plot 11 letnega pastirja Ivana Skala. Poškodovanega dečka so oddali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo pri Novem mestu.

Krojaškega mojstra zadela smrtna nesreča. Franc Pavec, ugleden krojaški mojster v Gorichah pri Golniku na Gorénjskem, se je odpeljal na kolesu proti Ljubljani. Na cesti pri Jeperci je pripeljal nasproti voz, za njim pa težek tovorni avtomobil. Avtomobil je hotel prehiteti voz in je pri tem podrl kolesarja Pavca, katerega je pognal sunek na njivo. Pri padcu si je zlomil nogo v stegnu, si prebil lobanjo in se še ranil na glavi. Čez eno uro po nesreči so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je naslednji dan umrl.

V dveh letih na istem mestu slična velika nesreča. Mariborski inženir Zlatko Najžer je bil zaposlen v Zagrebu. Iz Zagreba se je peljal v avtomobilu v Krapino v tamošnjo tekstilno tovarno, kjer je imel službeni opravke. Ko se je vračal s šoferjem nazaj v Zagreb, ga je zadela pred vhodom v Krapino na nezavaranem železniškem prelazu smrtna nesreča. Na ovinku, ki zastira progo, šofer ni opazil vlaka. Avtomobil je že bil na polovico



Proti prehladu lahko vzamete 1-2

ASPIRIN tablete



Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino je „Bayer“jev Aspirin.

Opf. reg. pod št. 57692 od 27. XII. 1936.

čez progo, ko je treščila lokomotiva v zadnji del avtomobila in ga še vlekla kakih 150 m daleč s seboj. Inženir je bil na mestu mrtev, ker je sedel zadaj v vozu, njegov šofer je dobil le nekaj prask. Smrtno ponesrečeni je bil sin mariborskega upokojenega davčnega upravitelja g. Matije Najžerja in znan po svoji visoki godbeni naobraženosti. Na istem mestu, na katerem je bil ob življenju komaj 32 letni inženir Najžer, se je v teku dveh let zgodila že tretjič slična nesreča.

Splavarjevo truplo najdeno in pokopano. »Slov. gospodar« je poročal, da je utonil dne 4. maja pri nesreči na Savi v Blanci nad Stari Gradiško 40 letni splavar Matija Remšak iz Šmartna ob Dreti. Remšakovo truplo je našel 16. maja lesni trgovec Franc Jeraj iz Stare Gradiške v grmovju ob desnem bregu Save v Stari Gradiški. Remšaka so 18. maja pokopali v Stari Gradiški v spremstvu njegovih domačinov, splavarjev in tamkajšnjega prebivalstva.

Novi 10 dinarski kovanci in konec starih. Od 31. maja bo začela Narodna banka postopoma spuščati v promet nove 10 dinarske kovance iz niklja. Stari srebrni denar po 10 din

la določena za 24 mož. Opremljena je bila s posteljami, omarami za posodo, mizami, stoli, stojalom za puške, napravo za sušenje obleke, umivalno napravo itd. Tehtala je z opremo vred 6800 kg.

Nov izum. Neki Anglež je britskim patentnim oblastem prijavil izum, ki utegne imeti veliko bodočnost. Gre za cementno mešanico, ki ima lastnost, da se prične v megli, posebno v vlažnem zraku svetiti. Izumitelj meni, da bi bilo mogoče iz te mešanice izdelati ceste in križišča, ki jih ograja megla. Tudi letališča bi lahko uporabljala svetilke, ki se pasove. Njih svetlobnost je baje tako velika, da jih je opaziti še skozi 150 m debelo plast megle. Ta čas novi izum preizkušajo.

Možje so se molče spogledali. Vsi so prebledeli in vzdrhteli.

»Tri talce?« je čez čas vzkliknil Aleksej Andrejev, ki se je prvi zbral.

»Da!« je prikimal Fedor.

Možje so še vedno molčali. Iz njihovih oči je zrlo vprašanje: »Ali bom jaz določen?«

Fedorju je bilo tesno pri srcu, ko je gledal preplašene, blede obraze.

»Tovariši, hitro moramo delati! Puške moramo pometati na kup. Potem bomo šli na pristavo in bomo izbrali tri može, ki se bodo morali žrtvovati za ostale.«

Možje so ubogali. Za vedno so se morali ločiti od pušk, ki so jih tako dolgo skrivali v nadi, da bodo z njimi izvojevali svobodo ukrajinskega naroda. Slovo bo težko, a vendar je bolj pustiti puško, kakor izgubiti življenje v neenaki borbi.

Zlezli so iz jarka. Vsak je še enkrat stisnil in pogledal svojo puško, nato jo je z grenkobo v srcu vrge na kup...

*

Krilovi so se medtem preselili k Andrejevim. Mati in Peter sta le s težavo prehodila pot od doma do pristave. Nataša je korakala med njima in ju podpirala. Po dolgi, počasni hoji so vendar srečno prispeli tja in sedaj so vsi sedeli v veliki sobi. Karina jim je postregla z zajtrkom.

Peter je hotel ostati pokoncu. Visoka vročina ga je varala s tem, da je močnejši. Vedel je, da se može pripravljajo na bitko. V njem je gorela želja, da bi se jim pridružil in se boril proti rdečim tlačiteljem. Njega ne bi bilo škoda, če bi padel v boju, ker njegovo življenje že itak visi na nitki.

Po njegovem mnenju bi se boj moral že začeti. Kako da še ni padel noben strel? Odgovor je kmalu prišel. Neki vaščan je prinesel sporočilo, da je Fedor šel k rdečim z izjavo, da se vas uda. Vest je vse tri vznemirila, ker so dvomili o tem, da bi rdeči prizanesli Balti. Mati in Nataša sta se tresli za Fedorja. Nista upali, da ga bosta še videli živega. Rdeči ga bodo prijeli in morda takoj ustrelili. Zatekli sta se k zadnjemu sredstvu: molitvi. Goreče sta prosili Boga, naj Fedorja reši iz rok brezbožnežev.

Prošnja je bila uslišana. Čez dobro uro je Fedor stopil v sobo, blede in upadlega obraza. Za njim je prišel tudi oče.

Fedor je šel naravnost k Nataši. Ko je videl njene objokane oči, jo je privil k sebi in ji rekel:

»Nataša, ne jokaj! Saj sem spet pri tebi!«

Njegov glas je drhtel in Nataša je slutila, da bo zvedela za usodne stvari. Žalostno je pogledala Fedorja in vprašala:

»Fedor, kaj se bo zgodilo? Ali nam bodo rdeči prizanesli? Kaj bo s teboj? ...«